

ชื่อยาทั่วไป	acyclovir
ชื่อการค้า / ผู้ผลิต	-
รูปแบบ / ความแรง	Tablet 200 mg
กลุ่มยา	Antiviral
Pregnancy Category	B
ข้อบ่งใช้ที่ได้รับการรับรองจาก สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	<p>ใช้รักษาการติดเชื้อไวรัสเฮอร์ปีส์ ซิมเพล็กซ์ (Herpes simplex) ของผิวหนังและเยื่อเมือก (mucous membrane) รวมทั้งเริ่ม</p> <p>อวัยวะเพศที่เกิดเป็นครั้งแรกและที่กลับเป็นซ้ำอีก (initial and recurrent genital herpes)</p> <p>ใช้ป้องกัน</p> <p>การติดเชื้อไวรัสเฮอร์ปีส์ ซิมเพล็กซ์ ที่กลับเป็นซ้ำอีก (recurrent Herpes simplex infections) ในผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันปกติ (Immune-competent patients)</p> <p>ใช้ป้องกันการติดเชื้อไวรัสเฮอร์ปีส์ ซิมเพล็กซ์ ในผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ (Immune-compromised patients)</p> <p>ใช้รักษาโรคอีสุกอีใส (Varicella infection ; Chickenpox), งูสวัด (Herpes zoster infection; Shingles) จากผลของการศึกษาหลายครั้งแสดงว่าการใช้ Zovirax รักษา งูสวัดในระยะเริ่มแรกนั้นให้ผลดี โดยบรรเทาความเจ็บปวดและสามารถลดอุบัติการณ์ของ post-herpetic neuralgia (Zoster-associated pain) ได้</p> <p>ผู้ใหญ่ :</p> <p>สำหรับรักษาการติดเชื้อเฮอร์ปีส์ ซิมเพล็กซ์ (Herpes simplex)</p> <p>รับประทานครั้งละ 200 มก. วันละ 5 ครั้ง หรือทุก 4 ชั่วโมง โดยดให้ช่วงเวลานอนตอนกลางคืน ควรรับประทานยาติดต่อกันเป็นเวลานาน 5 วัน แต่ในกรณีที่มีการติดเชื้อครั้งแรกรุนแรงอาจต้องรับประทานนานกว่านี้ ในผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำอย่างรุนแรง (เช่น ภายหลังจากการเปลี่ยนถ่ายไขกระดูก) หรือในผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อจากกล้ามเนื้อหัวใจผิดปกติ ขนาดยาที่ได้รับประทานสามารถเพิ่มเป็น 2 เท่า คือ 400 มก.หรือพิจารณาใช้ยาชนิดหยดเข้าเส้นเลือดแทน</p> <p>เมื่อเริ่มติดเชื้อควรรับประทานโดยเร็วที่สุด สำหรับกรณีที่เกิดเป็นซ้ำอีก ควรรับประทานยาทันทีเมื่อมีอาการเตือน หรือเมื่อมีแผลเกิดขึ้น</p> <p>สำหรับระงับอาการของการติดเชื้อเฮอร์ปีส์ ซิมเพล็กซ์ ที่กลับเป็นซ้ำอีกในผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันปกติ (Immune-competent patients)</p> <p>รับประทานครั้งละ 200 มก. วันละ 4 ครั้ง (ทุก 6 ชั่วโมง) ผู้ป่วยจำนวนมากอาจได้รับความสะดวกขึ้นเมื่อเปลี่ยนให้รับประทาน Zovirax 400 มก. วันละ 2 ครั้ง (ทุก 12 ชั่วโมง) แทน</p> <p>การปรับขนาดยาให้ต่ำลงมาจากขนาดที่แนะนำข้างต้นเป็น 200 มก. วันละ 3 ครั้ง (ทุก 8 ชั่วโมง) หรือแม้แต่วันละ 2 ครั้ง (ทุก 12 ชั่วโมง) ก็ยังอาจจะ</p>

ใช้ได้ผล

ผู้ป่วยบางรายที่ได้รับขนาดยา 800 มก. ต่อวัน อาจกลับมาติดเชื้อซ้ำอีกได้ ควรหยุดการให้ยาเป็นช่วงๆทุก 6 ถึง 12 เดือน เพื่อสังเกตความเปลี่ยนแปลงการดำเนินของโรคที่อาจเกิดขึ้นได้

สำหรับป้องกันการติดเชื้อ เฮอร์ปีส ซิมเพล็กซ์ ในผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ (Immune-compromised patients)

รับประทานครั้งละ 200 มก. วันละ 4 ครั้ง (ทุก 6 ชั่วโมง) ในผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำอย่างรุนแรง (เช่น ภายหลังการเปลี่ยนถ่ายไขกระดูก) หรือผู้ป่วยซึ่งมีการติดเชื้อมาจากลำไส้ผิดปกติ ขนาดยาที่ใช้รับประทานสามารถเพิ่มเป็น 2 เท่า คือ 400 มก.หรือพิจารณาให้ยาชนิดหยดเข้าเส้นเลือดแทน สำหรับระยะเวลาในการให้ยาเพื่อป้องกันการติดเชื้อนั้น ขึ้นกับระยะเวลาที่ผู้ป่วยอยู่ในช่วงที่มีความเสี่ยง

สำหรับรักษาโรคอีสุกอีใส (Varicella) และงูสวัด (Herpes zoster)

รับประทานครั้งละ 800 มก. วันละ 5 ครั้งหรือทุก 4 ชั่วโมง โดยงดให้ช่วงเวลานอนตอนกลางคืน ควรรับประทานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 7 วัน

ในผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำอย่างรุนแรง (เช่น ภายหลังการเปลี่ยนถ่ายไขกระดูก) หรือ ผู้ป่วยซึ่งมีการติดเชื้อมาจากลำไส้ผิดปกติ ควรพิจารณาให้ยาชนิดหยดเข้าเส้นเลือดแทน

ควรรับประทานยาโดยเร็วที่สุดเมื่อเริ่มติดเชื้อ การรักษาจะให้ผลดีกว่าหากเริ่มให้ยาเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้หลังจากเริ่มมีผื่นขึ้น

เด็ก :

สำหรับการรักษาการติดเชื้อ เฮอร์ปีส ซิมเพล็กซ์ และป้องกันการติดเชื้อ เฮอร์ปีส ซิมเพล็กซ์ ในผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ (Immune-compromised)

เด็กอายุ 2 ปีขึ้นไป ควรให้ขนาดยาเท่ากับผู้ใหญ่

เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ควรให้ขนาดครึ่งหนึ่งของผู้ใหญ่

สำหรับรักษาอีสุกอีใส (Varicella infections)

เด็กอายุมากกว่า 6 ปี ให้ยาขนาด 800 มก. วันละ 4 ครั้ง

เด็กอายุ 2-6 ปี ให้ยาขนาด 400 มก. วันละ 4 ครั้ง

เด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ให้ยาขนาด 200 มก. วันละ 4 ครั้ง

การคำนวณขนาดยาให้ถูกต้องยิ่งขึ้น สามารถทำได้โดยให้ขนาด 20 มก./น้ำหนักตัว 1 กก. (แต่ต้องไม่เกิน 800 มก.) วันละ 4 ครั้ง ควรรับประทานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 5 วัน ยังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการระงับอาการของการติดเชื้อ เฮอร์ปีส ซิมเพล็กซ์ หรือการรักษาโรคงูสวัดในผู้ป่วยเด็กที่มีภูมิคุ้มกันปกติ

ผู้สูงอายุ

ในผู้สูงอายุ acyclovir body clearance ทั้งหมดจะลดลงไปตาม

	<p>ค่า creatinine clearance ผู้ป่วยสูงอายุที่รับประทานยา Zovirax ในขนาดสูง ควรได้รับน้ำอย่างเพียงพอ (adequate hydration) อยู่ตลอดเวลา การลดขนาดยาลงในผู้ป่วยสูงอายุที่มีการทำงานของไตเสื่อม ควรได้รับการสนใจเป็นพิเศษ</p> <p>ผู้ป่วยที่ไตเสื่อม</p> <p>การรักษาการติดเชื้อ เฮอร์ปีส์ ซิมเพล็กซ์ ในผู้ป่วยที่มีการทำงานของไตเสื่อม ขนาดรับประทานที่แนะนำจะไม่ทำให้มีการสะสมของ acyclovir เกินระดับที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าปลอดภัยเมื่อให้ยาโดยวิธีการหยดเข้าเส้น อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ป่วยที่มีการทำงานของไตเสื่อมอย่างรุนแรง (creatinine clearance น้อยกว่า 10 มล./นาที) ควรปรับขนาดยาเป็น 200 มก.วันละ 2 ครั้ง (ทุก 12 ชั่วโมง)</p> <p>การรักษาอีสุกอีใสและงูสวัด (Varicella and Herpes zoster infections) สำหรับผู้ป่วยที่มีไตเสื่อมรุนแรง (creatinine clearance น้อยกว่า 10 มล./นาที) ควรปรับขนาดยาเป็น 800 มก. วันละ 2 ครั้ง (ทุก 12 ชั่วโมง) และสำหรับผู้ป่วยที่มีไตเสื่อมปานกลาง (creatinine clearance อยู่ในช่วง 10-25 มล./นาที) ควรปรับขนาดยาเป็น 800 มก. วันละ 3 ครั้ง (ทุก 8 ชั่วโมง)</p>
เภสัชวิทยา	<p>acyclovir เป็นสารสังเคราะห์ซึ่งมีโครงสร้างคล้าย purine nucleoside จากการทดลองทั้ง in vitro และ in vivo พบว่ามีฤทธิ์ในการยับยั้ง human herpes virus ได้แก่ Herpes simplex virus (HSV) type 1 และ 2, Varicella zoster (VZV), Epstein Barr virus (EBV) และ Cytomegalovirus (CMV) ในเซลล์ที่เพาะเลี้ยงไว้ acyclovir ให้ฤทธิ์ในการต้านไวรัส HSV-1 ได้สูงที่สุด รองลงมาคือ HSV-2, VZV, EBV และ CMV ตามลำดับ</p> <p>acyclovir ให้ฤทธิ์ในการยับยั้ง HSV-1, HSV-2, VZV, EBV และ CMV โดยมีความเฉพาะเจาะจงสูง เนื่องจากเอนไซม์ thymidine kinase (TK) ของเซลล์ปกติที่ยังไม่ติดเชื้อ สามารถนำ acyclovir มาเป็นสารตั้งต้น (substrate) อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความเป็นพิษต่อเซลล์ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมต่ำ แต่ TK ของ HSV, VZV และ EBV จะเปลี่ยน acyclovir เป็น acyclovir monophosphate ซึ่งเป็น nucleoside analogue และจะถูกเปลี่ยนไปเป็น diphosphate และ triphosphate ในที่สุด โดยเอนไซม์ในเซลล์ของคน</p> <p>acyclovir triphosphate จะรบกวนการทำงานของเอนไซม์ DNA polymerase ของเชื้อไวรัสและยับยั้งการสร้าง DNA ของไวรัส โดยทำให้สาย DNA สิ้นสุดหลังจากที่ยาเข้าไปรวมกับ DNA ของไวรัสแล้ว</p> <p>การใช้ acyclovir ติดต่อกันเป็นเวลานานหรือใช้หลายๆ course ซ้ำๆกันในผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำอย่างรุนแรง อาจทำให้เชื้อไวรัสในบางสายพันธุ์ลดความไวต่อยาลง ซึ่งอาจเป็นผลให้การรักษาด้วย acyclovir ต่อไปไม่ได้ผล เชื้อไวรัสที่มี</p>

	<p>ความไวต่อยาลดลงซึ่งถูกแยกออกมาจากผู้ป่วยส่วนใหญ่พบว่ามี viral TK ไม่เพียงพอ (relatively deficient) อย่างไรก็ตามพบสายพันธุ์ที่มี viral TK หรือ DNA polymerase ที่ถูกเปลี่ยนแปลงด้วยการทดลองให้ acyclovir แก่ HSV isolates แบบ in vitro ก็อาจทำให้เกิดสายพันธุ์ที่มีความไวน้อยลงได้ ความสัมพันธ์ระหว่างความไวซึ่งหาได้จากการทดลองแบบ in vitro ของ HSV isolates กับการตอบสนองทางคลินิกต่อการรักษาด้วย acyclovir ยังไม่ชัดเจน</p>
<p>เภสัชจลนศาสตร์</p>	<p>-</p>
<p>ข้อควรระวัง / ข้อห้ามใช้</p>	<p>ข้อควรระวัง : ระวังการใช้ในผู้ป่วยที่ไชยาที่เป็นพิษต่อไตร่วมด้วย และผู้ป่วยที่ไชยาตัวนี้จะต้องได้รับน้ำอย่างเพียงพอ</p> <p>ข้อห้ามใช้ : ผู้ป่วยที่แพ้ต่อยา acyclovir หรือ valacyclovir</p> <p>การใช้ยา acyclovir ในผู้ป่วยที่มีภาวะการทำงานของไตบกพร่อง จะต้องมีการปรับขนาดยาและความถี่ของการกินยาตามระดับความรุนแรงของไตบกพร่อง หรือตามระดับการทำงานของไตซึ่งจะทราบได้จากการตรวจเลือด</p>
<p>อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ผลต่อไต : ผู้ป่วยที่ไชยา acyclovir อาจทำให้ไตบกพร่องได้ ซึ่งความเสี่ยงในการเกิดอาการไม่พึงประสงค์เหล่านี้ คือ ภาวะขาดน้ำ, การใช้ยานี้ร่วมกับยาอื่น ๆ ที่อาจเป็นพิษต่อไต, การมีความผิดปกติของไตอยู่ก่อนแล้ว และรวมไปถึงอัตราและขนาดของยาที่ได้รับด้วย ซึ่งผลเหล่านี้เกิดเนื่องมาจากการที่ยาสามารถไปตกตะกอนที่ท่อไต แล้วส่งผลให้เกิดการความเสียหายจนอาจถึงขั้นไตวายได้^{1,3} • ผลต่อระบบทางเดินอาหาร : อาการที่พบได้บ่อยคือ คลื่นไส้ (2-5%) อาเจียน (3%) หรือท้องเสีย(2-3%), รู้สึกไม่สบายท้อง^{1,3,4} • ผลต่อระบบประสาท : อาการที่พบได้บ่อยในกลุ่มอาการนี้จากการใช้ยา acyclovir คือ ปวดหัว (2%) ส่วนในผู้ป่วยที่ต้องใช้ยาอย่างต่อเนื่องอาจทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ใจสั้น เดินเซ สับสน มึนหัว ประสาทหลอน หรือชักได้ แต่เกิดได้น้อย^{1,3,4} • อาการข้างเคียงอื่นๆที่อาจพบได้ เช่น ไข้และปวดซึ่งเกิดได้ทั้งการบริหารยาแบบรับประทานและฉีด อาการคัน เกิดผื่น หรือผื่นลมพิษก็อาจเกิดขึ้นได้ และผลข้างเคียงที่อาจพบได้แต่มีรายงานการเกิดน้อย เช่น โลหิตจาง ต่อม้ำเหลืองโต หรือการแพ้ยาชนิดรุนแรง (anaphylaxis, Steven-Johnson syndrome) เป็นต้น^{1,2,3,4}
<p>ค่าใช้จ่ายด้านยา</p>	<p>3 บาท</p>